

Labklājības ministrija

Jauniešu nodarbinātība Latvijā

13 / 02 / 2025

SATURS

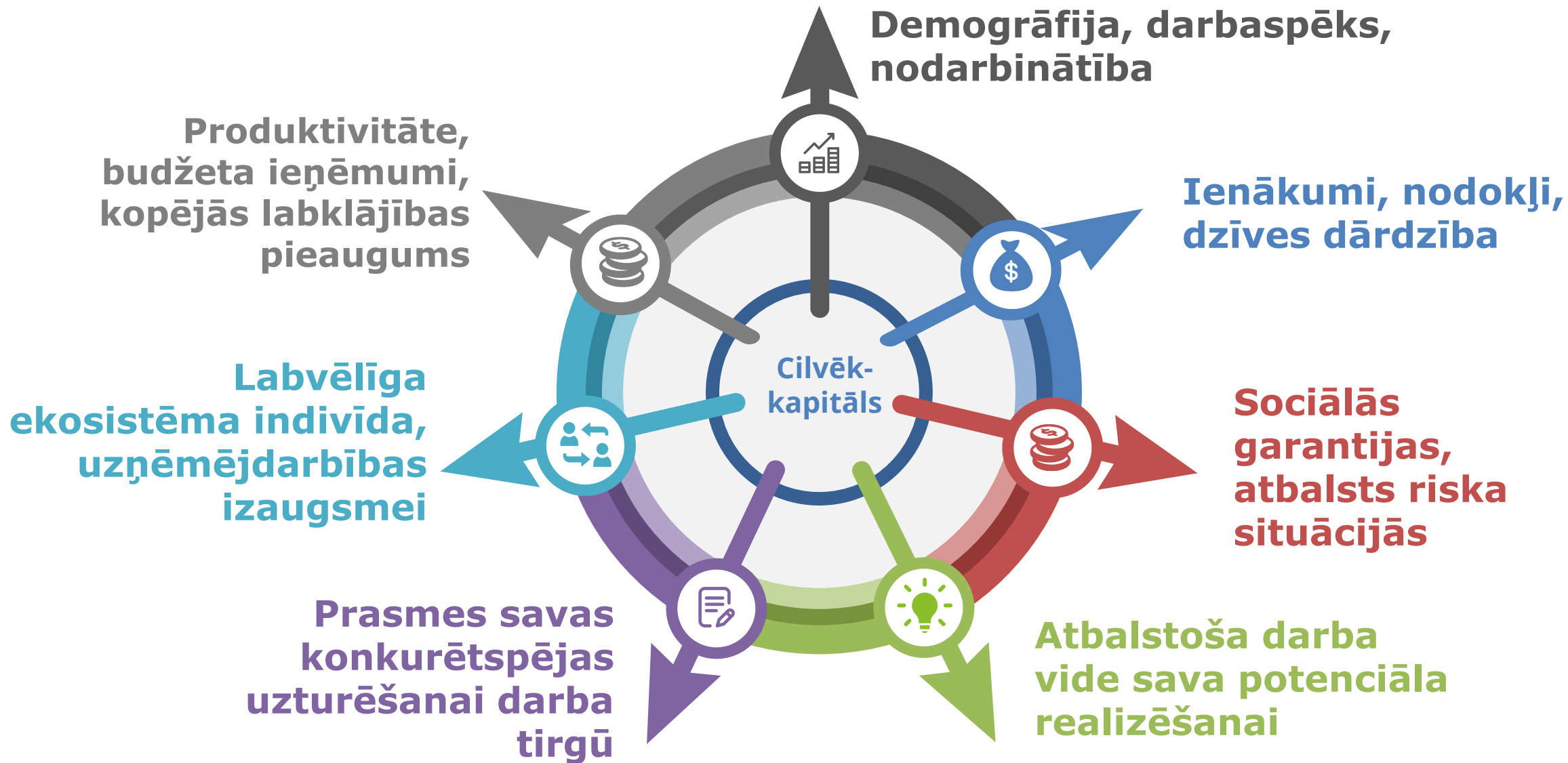
1. Nodarbinātība, tendences, izaicinājumi
2. Jauniešu bezdarba situācija Latvijā un ES
3. Atbalsta pasākumi jauniešiem darba tirgū
4. Kopsavilkums un secinājumi

Nodarbinātība, tendences, izaicinājumi

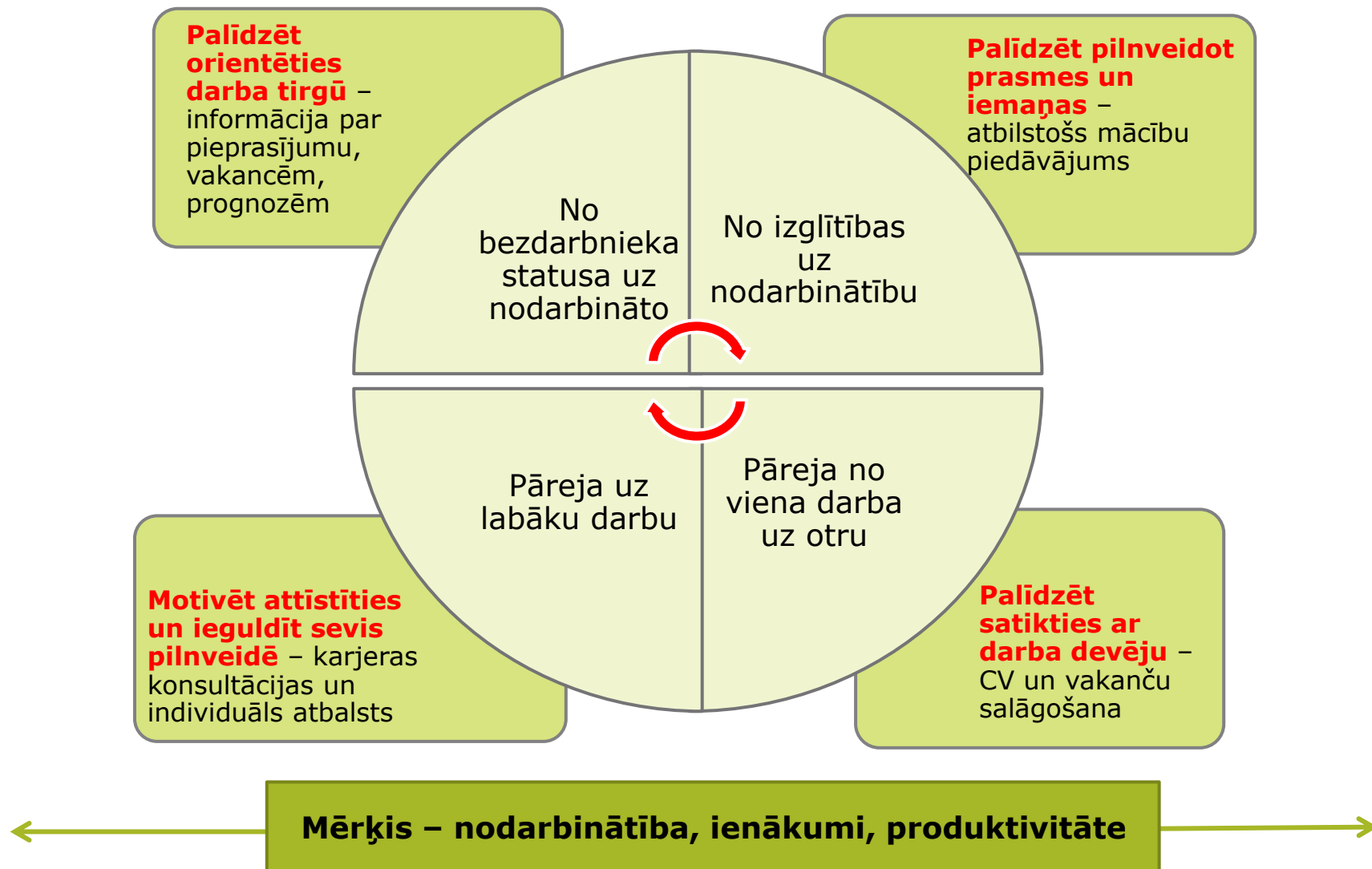

Nodarbinātības sociālā dimensija

Labāku iespēju radišana – visos darba dzīves posmos

EM Informatīvais ziņojums

"Par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm līdz 2040.gadam« (I)

Prognozes izmaiņām demogrāfijā (līdz 2040.g.):

- Iedzīvotāju skaita samazinājums līdz 1,76 milj. (-6,6%)
- Darbspējas vecuma iedzīvotāju skaita kritums par 11%
- Senioru (65+) pieaugums par 17%

Prognozes nodarbinātībai:

- Kopumā darba meklētāju skaits/ bezdarbs vidējā un ilgtermiņā būs tuvu dabiskam līmenim un to pamatā veidos frikcionālais un strukturālais bezdarbs
- Līdz 2030.gadam brīvās darbaspēka rezerves varētu samazināties līdz 52 tūkst. (no pašreizējam 61 tūkst.), bet līdz 2040.gadam starpība varētu samazināties līdz 46 tūkstošiem
- Līdz 2030. gadam sagaidāms darbaspēka pieprasījuma kāpums – nodarbināto skaits varētu palielināties par 2,7% jeb 24 tūkst., tomēr ilgtermiņā (līdz 2040.g.) darbaspēka pieprasījums varētu pieaugt lēnāk (automatizācijas dēļ)
- Iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte ilgtermiņā būs tuvu savam potenciālam, līdz ar to iedzīvotāju līdzdalības pieaugums darba tirgū būs ierobežots un jaunas darbaspēka rezerves galvenokārt nodrošinās ārējā darbaspēka piesaiste jeb imigrācija

EM Informatīvais ziņojums

"Par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm līdz 2040.gadam« (II)

Darba tirgus izaicinājumi:

- Prasmju neatbilstība un reģionālās disproporcijas
- Līdz 2030. gadam plaša starp darbaspēka pieprasījumu un piedāvājumu ar profesionālo izglītību varētu palielināties līdz 46 tūkst. speciālistu
- Nākotnē daļā no vidējās kvalifikācijas darbavietu var nākties piesaistīt darbaspēku bez profesionālās kvalifikācijas, kas kopumā var samazināt katras individuālās darbavietas summāro pienesumu pievienoto vērtību ķēdē
- Darbaspēka ar vispārējo vidējo izglītību un pamatizglītību pārpalikums līdz 2030.gadam varētu sasniegt gandrīz 90 tūkst. (29,4 tūkst. ar vidējo vispārējo izglītību un 60,3 tūkst. ar pamatizglītību)
- Arvien vairāk vienkāršas profesijas un manuālie darbi tiks aizvietoti ar dažādiem tehnoloģiskiem risinājumiem, līdz ar to pusei no šiem 90 tūkst. cilvēku 2030. gadā varētu būt problēmas atrast piemērotu darbu un iekļauties darba tirgū

Izaugsmes virzieni:

- Prasmju apguve, produktivitātes kāpums, automatizācija
- Ekonomiskā izaugsme, kā arī pieaugošā darbaspēka nepietiekamība sekmēs iedzīvotāju līdzdalības palielināšanos darba tirgū, tas ir, pavērs plašākas darba iespējas virknei neaktīvo iedzīvotāju grupu (mājsaimniecēm, studentiem, pensijas vecuma iedzīvotājiem u.c.)
- Tāpat būtiska loma iedzīvotāju līdzdalības veicināšanā būs atalgojuma pieaugumam

JAUNIEŠI DARBA TIRGŪ

iespējas un izaicinājumi

Salīdzinoši augsta jauniešu nodarbinātība...

- Jauniešu bezdarba periodi ir salīdzinoši īsi
- Darba devēji jauniešiem piedāvā darba vietas
- Jo augstāka izglītība, jo lielākas nodarbinātības iespējas
- Jauniešu ilgstošā bezdarba rādītāji ir salīdzinoši zemi

Tomēr...

- Pirmās darba pieredzes trūkums kā šķērslis
- Prasības un gaidas neatbilst tam, ko piedāvā darba tirgus
- Kvalitatīvu darba vietu nepietiekamība reģionos
- Ierobežots sabiedriskā transporta un vakanču piedāvājums reģionos
- Emigrācijas tendences

Jauniešu bezdarba situācija Latvijā un ES

RĀDĪTĀJU DEFINĪCIJAS

NEET – jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (bezdarbnieki un ekonomiski neaktīvi jaunieši) – starptautiskā definīcija situācijas salīdzināšanai starp valstīm

NEET līmenis un jauniešu bezdarba līmenis – rādītāji, kurus izmanto situācijas salīdzināšanai dažādās valstīs ES līmenī

Detalizēta statistika pieejama par vecuma grupu 15-24 gadi, savukārt dalība pasākumos tiek nodrošināta 15-29 gadu vecuma grupai – prezentācijā minētas abas vecuma grupas

Jauniešu garantija – starpnozaru pasākumu kopums, kas veicina NEET jauniešu atgriešanos izglītībā un nodarbinātībā

2014.-2020.gadā Latvija saņēma papildu Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas finansējumu atbalsta pasākumu īstenošanai, 2021.-2029.gadā šim nolūkam ir paredzēts Atveseļošanas un noturības mehānisma, kā arī Eiropas Sociālā fonda Plus finansējums

NEET LĪMENIS LATVIJĀ UN ES

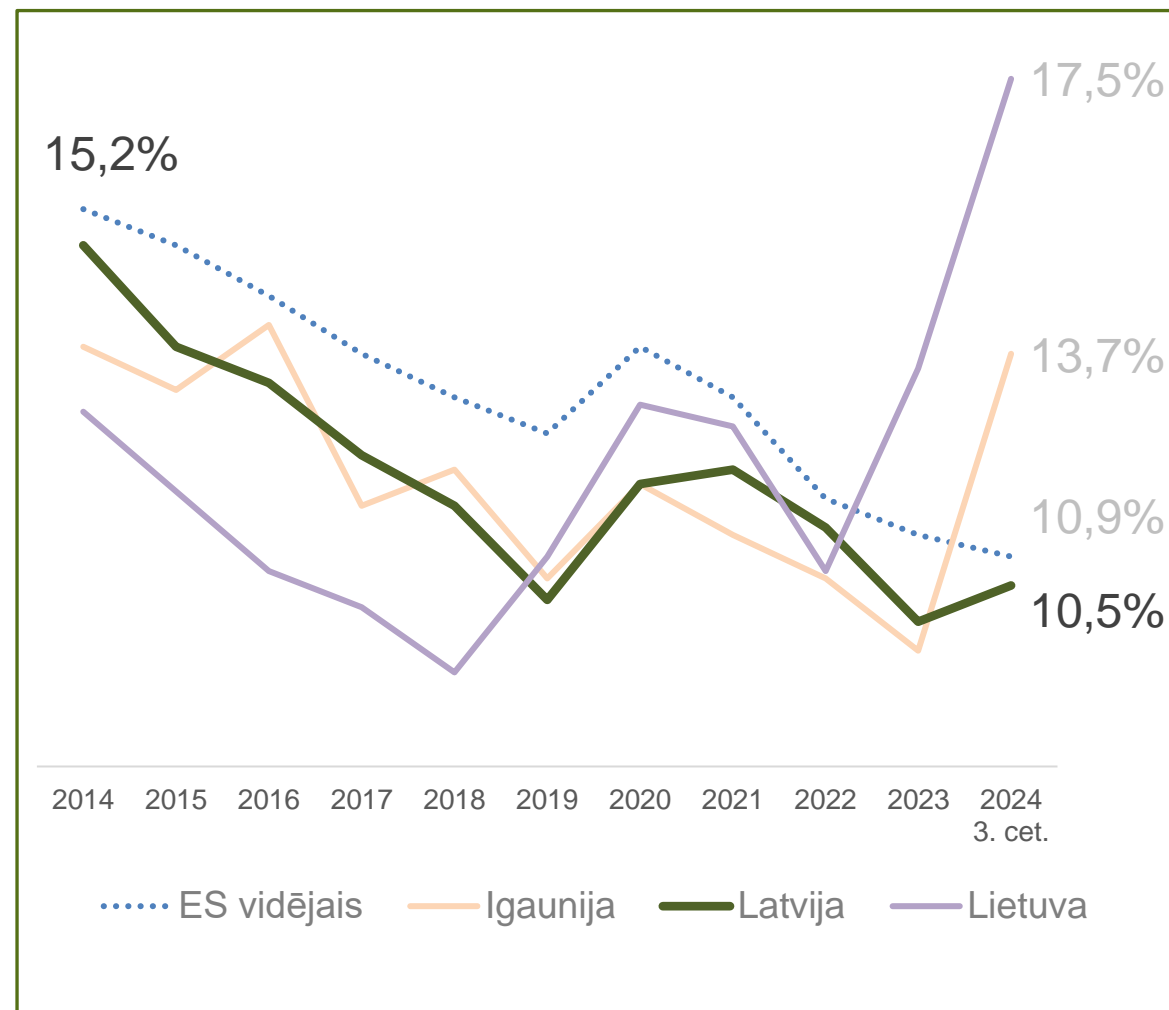
Vērojams NEET līmeņa **31% samazinājums** pēdējo 10 gadu laikā

Latvijā NEET līmenis ir nedaudz zemāks par ES vidējo un ir viszemākais Baltijas valstīs

Vislielākais NEET līmenis Rumānijā un Lietuvā (~ 18%)

Viszemākais Nīderlandē – 4.8%

Vecuma grupa – 15-29 gadi

EUROSTAT - <https://ec.europa.eu/eurostat>

NEET JAUNIEŠU SKAITS LATVIJĀ

28 000

100%

16 900

bezdarbnieki

60%

11 100

ekonomiski
neaktīvi

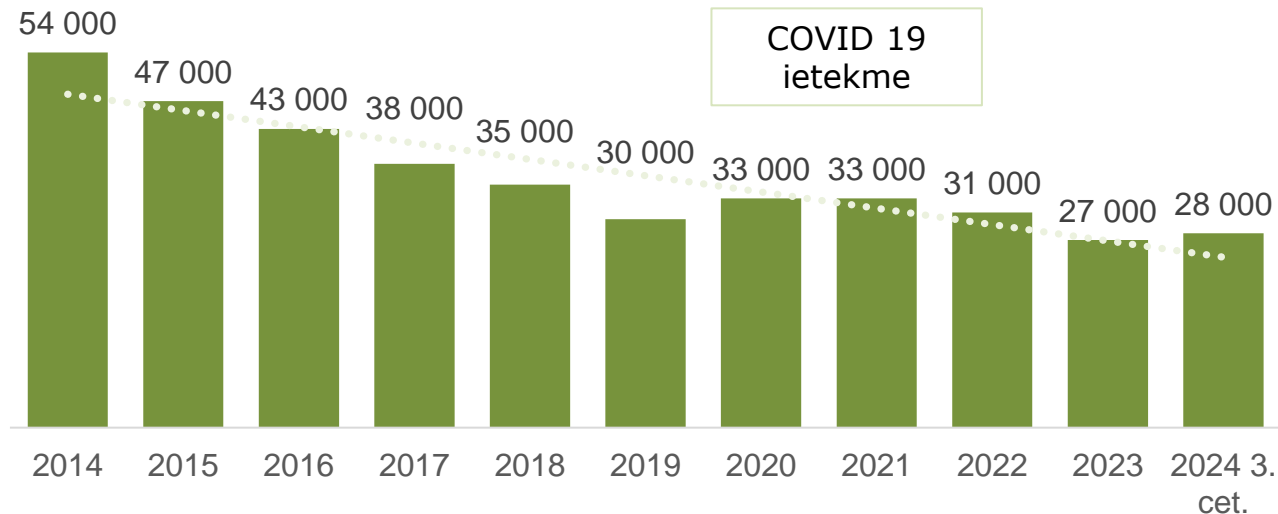
40%

7 243 reģistrēti
NVA

26%

Ekonomiski neaktīvi:
veselības problēmas, t.sk.
dažāda veida atkarību
problēmas, invaliditāte,
aprūpē kādu no ģimenes
locekļiem, dzīvo sociāli
nelabvēlīgajā vidē, arī bez
vecāku aprūpes esošie
jaunieši, vientuļie vecāki un
citas grupas

vecuma grupa – 15-29 gadi

48% samazinājums 2024.gadā salīdzinājumā ar 2014.gadu

Situāciju ietekmēja:

gan **pozitīvi faktori** – ekonomiskās aktivitātes pieaugums, Jauniešu garantijas atbalsta pasākumu īstenošana 2014.-2021.g., brīvo darba vietu skaita pieaugums,

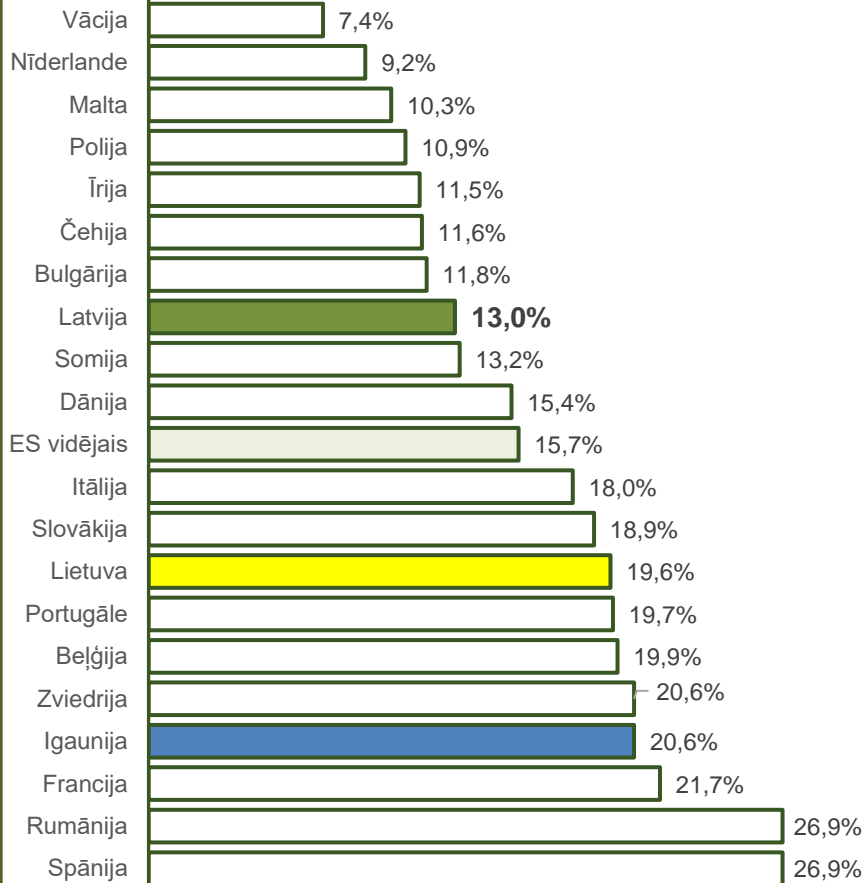
gan **negatīvi faktori** – demogrāfiskā situācija, no jaundzimušo skaita samazinājums, jauniešu migrācija uz ārvalstīm

JAUNIEŠU BEZDARBS ES un Latvijā

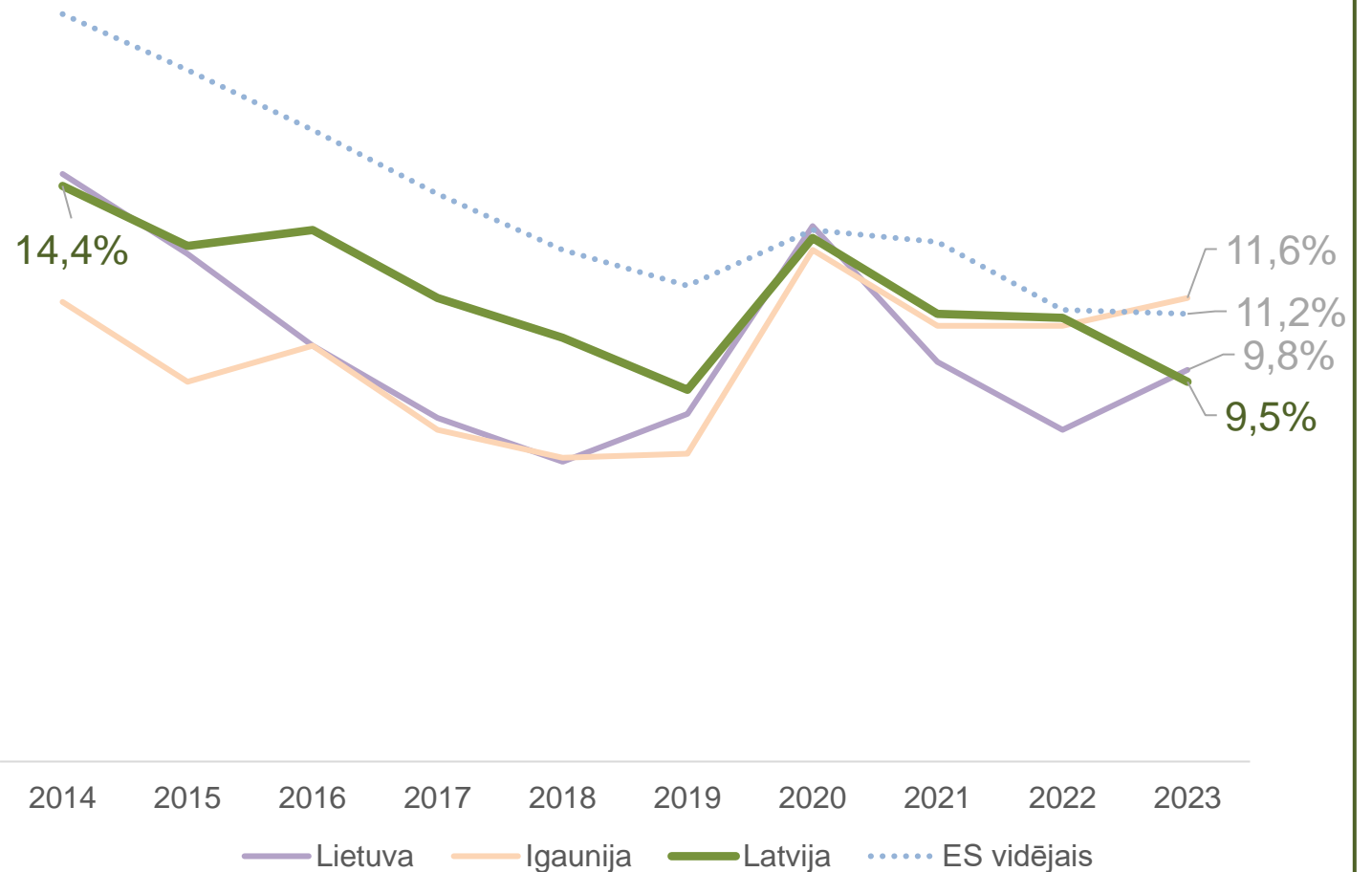
BEZDARBA līmenis nedaudz

zemāks par ES vidējo līmeni

2024.g. 3. cet.; 15-24 gadi

IZMAIŅAS 15-29 gadi

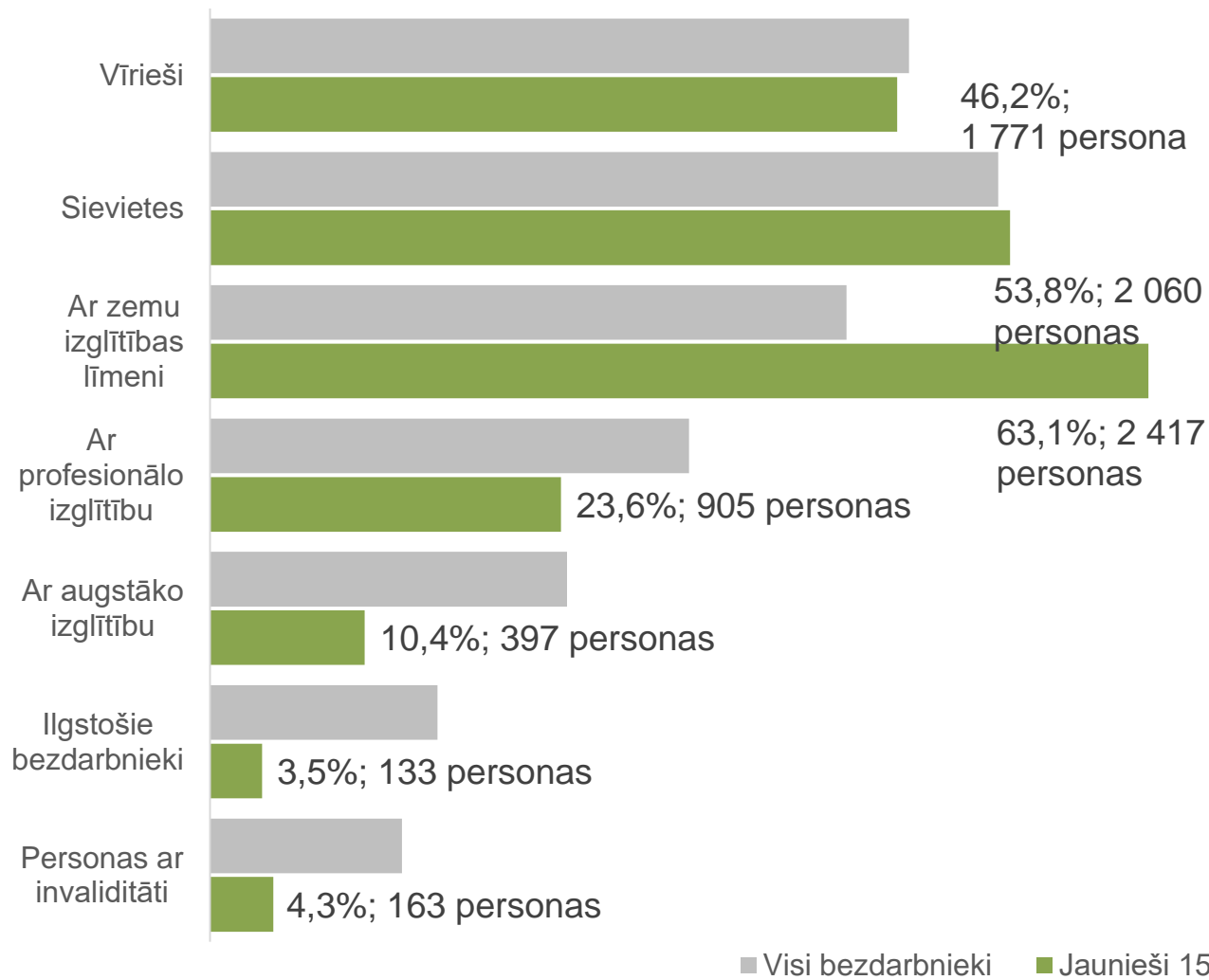

vecuma grupa – 15-29 gadi

EUROSTAT dati

REĢISTRĒTĀ JAUNIEŠA – BEZDARBNIEKA PORTRETS

VECUMS 15 - 24 GADI:

31.12.2024.

3 831 jaunieši vecumā **15 -24 gadi**

8.2% no kopējā bezdarbnieku skaita

449 jeb 11.7% vecumā **15-19 gadi**

65 jeb 1.7% nav iegūta pamatzglītība

3 727 jaunieši vecumā **25-29 gadi**

8.0% no kopējā bezdarbnieku skaita

NVA dati

Atbalsta pasākumi jauniešiem darba tirgū

Darbaspēka prasmes un mobilitāte

Izaicinājumi digitālo prasmju jomā

Turpmākajos gados arvien vairāk darbavietas saskarsies ar automatizācijas tendencēm.

Visvairāk automatizācijai ir pakļautas tās profesijas, kurās nepieciešama salīdzinoši zema līmeņa formālā izglītība, kā arī profesijas, kurās tiek veikts rutīnas manuāls darbs.

Izaicinājumi profesionālās kvalifikācijas jomā

Samazinās zemas kvalifikācijas darbavietu skaits.

Gan vidējā, gan ilgtermiņā būtiskākais darbaspēka iztrūkums veidosies pēc vidējās kvalifikācijas darbiniekiem.

Darbaspēka novecošanās un izešana no darba tirgus, un nepietiekamais profesionālās izglītības piedāvājums atbilstošajās specialitātēs.

Izaicinājumi mobilitātes jomā

Ja darbavietas un darba iespējas koncentrējās ekonomiski aktīvākajos Latvijas reģionos, tad būtiski ir palielināt darbaspēka reģionālo mobilitāti jeb spēju operatīvi mainīt darba un dzīves vietu.

Efektīvai vietējā darbaspēka pieejamībai kritiska nozīme ir mājokļu un transporta pieejamībai.

Caurviju prasmes - sociālās prasmes un pielāgošanās spējas, komunikācijas un sadarbības prasmes darba vidē, mācīšanās spējas un pašvadīta mācīšanās, pašorganizēšanās un laika menedžments, digitālās prasmes, kritiskā domāšana.

Iekļaujošs atbalsts

Individuālā pieeja, precīzāk piemeklējot atbilstošos risinājumus, iedrošināšana uz pārmaiņu nepieciešamību

Kvalitatīvas darba vietas, sociālās garantijas

Darbspēju saglabāšana un produktīvas nodarbinātības veicināšana

Praktisks atbalsts darba devējam jaunieša nodarbinātībai

Atbilstošu prasmju apguve darba vietā nodarbinātības noturībai

Sabiedrības un darba devēju informētība par iekļaujošu nodarbinātību

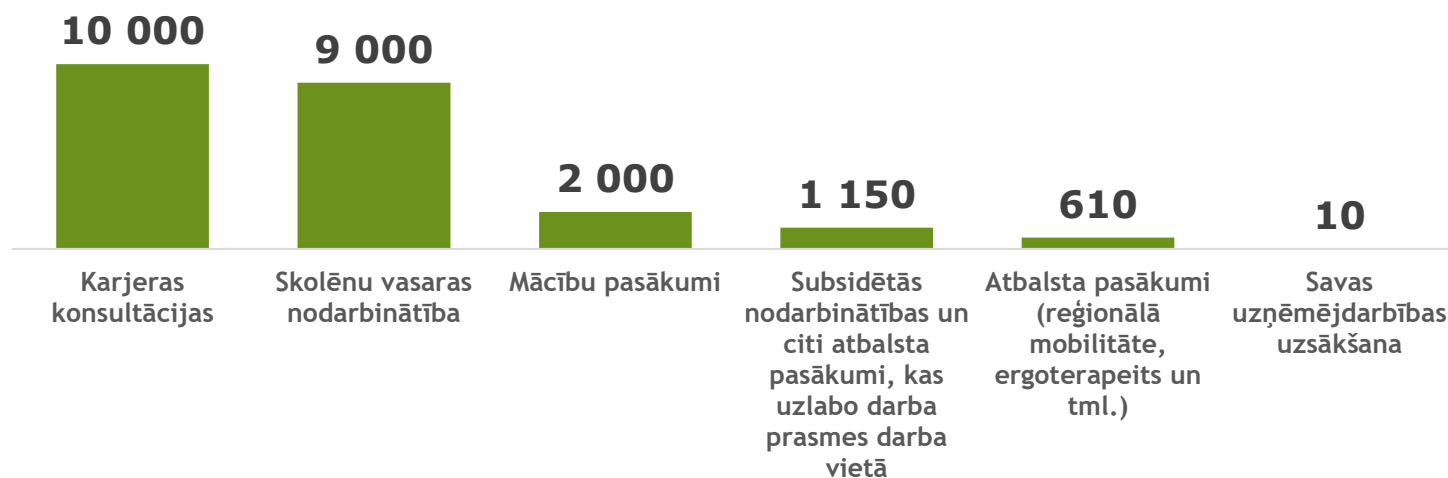
ESOŠAIS ATBALSTS NEET JAUNIEŠIEM

NEET sasniegšana: PROTI un DARI! projekts (2024. - 2029.gads)

- Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra sadarbībā ar pašvaldībām un NVO
- Ikgadējais finansējums **~1,3 milj. euro** (kopējais - 6 525 000 euro)
- Vidēji 450 dalībnieki gadā (kopā projektā – 2 250 dalībnieki vecumā 15-29 gadi)

Nodarbinātība: NVA atbalsts NEET jauniešiem (sākot no 2014. gada)

- Ikgadējais finansējums **~ 7,6 milj. euro**
- Vidēji 12 000 – 15 000 unikālie dalībnieki gadā vecumā 15-29 gadi

Vidēji
25 000
dalības NVA atbalsta pasākumos gadā

13 500
unikālie dalībnieki 15-29 gadi gadā

NVA darbs ar klientiem

Reģistrēšana
un klienta
izvērtēšana

PROFILĒŠANA

Individuālā
darba
meklēšanas
plāna
izstrāde;
Karjeras
konsultācijas

Darba
meklēšanas
atbalsta
sniegšana un
iesaiste
atbalsta
pasākumos

Integrācija
darba tirgū

NVA ATBALSTA PASĀKUMI

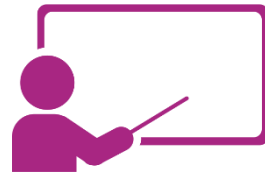
jauniešiem un pārējām mērķa grupām

Atbalsta pasākumi

- Nodarbinātības konsultācijas
- Karjeras konsultācijas
- Psihologa konsultācijas
- Profesionālās piemērotības noteikšana
- Profesionālās kompetences novērtēšana
- Reģionālās mobilitātes atbalsts
- Atbalsta pasākumi bezdarbniekiem ar atkarības problēmām
- Ergoterapeita konsultācijas, surdotulka pakalpojumi
- Mentora pakalpojums bezdarbniekiem ar inval.

Mācību pasākumi

- Darba tirgum nepieciešamās pamatprasmes (KPP)
- Profesionālā tālākizglītība, profesionālā pilnveide, profesionālās tālākizglītības moduļi
- Neformālā izglītība
- Transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju mācības
- Mācības tiešsaistes kursu platformās
- Mācības pēc darba devēja pieprasījuma
- Apmācība pie darba devēja

Nodarbinātības pasākumi

- Subsidētās darba vietas (noteiktām personu grupām)
- Darba vietas pielāgojumi personām ar invaliditāti
- Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība
- Atbalsts komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai
- Algoti pagaidu sabiedriskie darbi
- Skolēnu vasaras nodarbinātība

PRASMJU PROGRAMMAS

Mērķis - atbalsts tiem, kuru pašreizējā izglītība vai kvalifikācija neatbilst mainīgajām darba tirgus prasībām (procesu automatizācija un digitalizācija, kas rada riskus, ka līdzās darba tirgus polarizācijai, pieaugot digitālo prasmju lomai, sašaurināsies mazāk kvalificēto personu iespējas darba tirgū).

Profesionālā tālākizglītība

Profesionālā pilnveide

Apmācība pie darba devēja

Mācības pēc darba devēja pieprasījuma

Transportlīdzekļu vadītāju mācības

Profesionālā
tālākizglītība un
pilnveide

Pamata kompetences un
neformālā izglītība

Karjeras konsultācijas un
informācija par darba tirgu

Darba tirgū nepieciešamās
pamatprasmis

Digitālās prasmes

Svešvalodas

Tiešsaistes kursu
platformas

Mācības tiešsaistes kursu platformās

Pilnveido profesionālās prasmes un iemaņas!

Piesakies mācībām atvērtās tiešsaistes kursu platformās!

BEZ MAKSAS!

coursera | Google

MĀCĪBU MAKSAS KOMPENSĀCIJA

edX | Future Learn | miriada | getsmarter

Mācīties vari, ja esi:

- Bezdarba riskam pakļauta persona
- Persona, kurai piešķirts bezdarbnieka vai darba meklētāja statuss

Mācības notiek angļu valodā!

PIESAKIES → www.nva.gov.lv

Esi pieprasīts darba tirgū!

BEZ MAKSAS!

coursera

Mācību jomas:

- **Uzņēmējdarbība** (Business)
- **Datorzinības** (Computer science)
- **Datu zinātne** (Data science)
- **Informāciju tehnoloģijas** (Information Technology)
- **Profesionālās ievirzes svešvalodu apguve** (Language Learning)
- **Pārvaldība** (Management)
- **Caurviju prasmes**

Mācības Coursera platformā notiek angļu valodā!

PIESAKIES → www.nva.gov.lv

- **Sadarbība ar Google – klientiem pieejamas Google izstrādātas programmas**

- **NVA sadarbība ar Coursera, piedāvājot programmu apguvi bez maksas**

Brīvprātīgais darbs kā iespēja:

Pieredzes nodošanai

Kompetenču pilnveidošanai

Socializācijai

Kontaktiem

Iespēja sniegt ieguldījumu sabiedrībai kopumā un individuāli pilnveidoties

Kopsavilkums un secinājumi

NEET jauniešu skaits kopš 2014.gada ir ievērojami samazinājies, taču šo tendenci ietekmēja arī negatīvas demogrāfiskās izmaiņas un jauniešu skaita samazinājums

---

Arvien izteiktāk parādās, ka izglītība ir noteicoša veiksmīgai darba gaitu uzsākšanai, jauniešu-bezdarbnieku vidū ievērojami pieauga jauniešu skaits ar nepietiekamu izglītības līmeni

---

Jauniešiem jāturpina piedāvāt ārpus izglītības mācības (digitālo prasmju attīstība, īsas profesionālās izglītības programmas, darba vidē balstītas mācības u.c.)

Reģionāliem aspektiem ir zināma loma – darba vietu izvietojums/trūkums reģionos

---

Jāuzlabo darbs ar neaktīvajiem jauniešiem, kuriem bieži vien ir vairāki šķēršļi nodarbinātībai (piemēram, nabadzības riski, veselības problēmas, psiho-emocionālie uzvedības traucējumi un tml.)

Svarīgi attīstīt pieeju, kad jaunieši tiek uzrunāti, piemēram, no mentoru puses, nevis jauniešiem pašiem jāvēršas pēc atbalsta, tāpat ļoti svarīga ir savstarpējā datu apmaiņa starp dažādām institūcijām (ielas darbs, mobilās brigādes un tml.), lai iecerētie pasākumi varētu sasniegt NEET jaunieši

---

Labklājības ministrija

PALDIES!

www.lm.gov.lv

Latvijas Republikas Labklājības ministrija

labklajibasministrija

@Lab_min